Otázka: Správní trestání a správní delikty

Předmět: Správní právo, společenské vědy

Přidal(a): Prokop Čadek

Pojem

Správní řízení (SŘ) spadá do oblasti správního práva procesního.

Toto veřejnoprávní odvětví obsahuje právní normy upravující procesně právní vztahy v řízeních, ve kterých rozhodují v konkrétních právních otázkách při výkonu své činnosti /

SŘ upravuje postup správních orgánů a účastníků správních řízení.

Správní proces SŘ je jeden ze 3 procesů:

Existuje v právu trestním, občanském a správním.

- Je uskutečňován státním orgánem (správním úřadem) na základě zákona, v jeho mezích a zákonem určených formách.
- V něm rozhodují orgány státní správy a orgány územní samosprávy.
- Formou jejich rozhodování je individuální správní akt, tedy rozhodnutí o právních poměrech konkrétního subjektu v konkrétní věci, a to autoritativním způsobem, tj. s právní závaznosti (např. rozhodnutí stavebního úřadu o povolení stavby, rozhodnutí živnostenského úřadu o zániku koncesní živnosti)

Právní úprava

- Obecným procesním předpisem SŘ je právní řád, tj. z.č. 500/2004 S.
- Dále existují zvláštní procesní předpisy, které e užijí přednostně u jednotlivým specifických druhů správních řízení (např. u přestupů, zákon o přestupcích, u stavebnictví – stavební řád)

Stádia

1) Zahájení správního řízení

Na návrh žádost účastníka správního řízení:

- Řízení je zahájeno dnem, kdy bylo podáno podání k příslušnému správnímu orgánu
- Podání musí být písemní nebo ústní do protokolu, nebo v elektronické podobě podepsané elektronicky, nebo telegraficky s následným písemným nebo ústním doplněním do protokolu
- Např. žádost o přijetí na střední školu, žádost o vydání stavebního povolení

Z podnětu správního orgánu

- Řízení je zahájeno dnem, kdy tento orgán projevem své vůle učinil účastníku správního řízení první úkon
- Správní orgán je povinen uvědomit a zahájení správního orgánu řízení všechny účastníky řízení
- Např. zastavení provozu stravovacího zařízení pro rozpor s hygienickými předpisy

2) Zjišťování podkladů, zajištění průběhu a účelu řízení

- Správní orgán dělá vše potřebné pro nejúplnější zjištění skutečného stavu věci a postupuje v úzké součinnosti s účastníky správního řízení

PROTOKOLY:

- Protokoly se vyhotovují v průběhu řízení (o důležitých úkonech)
- Z protokolu musí být jasno kdo, kdy a kde řízení prováděl předmět řízení, které osoby se ho zúčastnily, jak řízení probíhalo, jaké návrhy byly podány a jaká opatření byla přijata

3) Vydání správního rozhodnutí

Musí obsahovat tyto náležitosti:

- Výrok
    - Rozhodnutí ve věcech s uvedením ustanovení právního předpisu, podle kterého bylo rozhodnuto
    - Při uložení povinnosti musí právní orgán stanovit lhůtu plnění
- Odůvodnění
    - V něm správní orgán uvádí, které skutečnosti byly podkladem k rozhodnutí
- Poručení o odvolání
    - V něm se konstatuje, zda rozhodnutí je konečné, či se dá proti němu odvolat, v jaké lhůtě, ke kterému orgánu a kde

4) Přezkoumání správního řízení (nejčastěji na základě odvolání)

- Vydané správní rozhodnutí je nutno účastníkem řízení předepsaným způsobem oznámit
- Písemné vyhotovení se doručuje poštovní přepravou
- Den doručení se považuje za den oznámení rozhodnutí
- Právní účinky správního rozhodnutí nastávají nastoupením právní moci
- Právní moci rozhodnutí nabývá, jakmile se proti němu nelze odvolat
- Od oznámení běží lhůta pro odvolání

OPRAVNÉ PROSTŘEDKY PROTI ROZHODNUTÍ:

- **Řádné** – proti rozhodnutí nepravomocnému, v příslušné odvolací lhůtě
- Odvolání – o odvolání zpravidla rozhoduje orgán instačně vyšší
- Rozklad – proti rozhodnutí ústředních orgánů státní správy, u nichž není instačně vyšší

orgán
- **Mimořádné** – proti rozhodnutí pravomocnému

Tyto opravné prostředky se uplatňují za zvláštních podmínek a v zákonných lhůtách

- Obnova řízení
- Přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení
- Přezkoumání rozhodnutí správních orgánů soudem

5) výkon správního rozhodnutí (exekuce)

- pokud nebyla uložená povinnost splněna dobrovolně
- je konečným stádiem správního řízení, které přichází v úvahu jen v některých případech správního rozhodnutí – výkon správního rozhodnutí
- realizuje se jen v případech, jimž se ukládá povinnost a tyto povinnosti nebyly splněny ve stanovené lhůtě dobrovolně

Nucený výkon rozhodnutí může být proveden SPRÁVNÍ nebo SOUDNÍ EXEKUCÍ

- oprávněný účastník si může formu exekuce zvolit sám a podle toho její zahájení navrhnout buď správnímu orgánu nebo soudu

ZÁKLADNÍ FORMY EXEKUCE:

Srážky ze mzdy

Přikázání pohledávky

Prodej movitých věcí

Prodej nemovitostí

Základní zásady

- ZÁSADA DVOUINSTAČNOSTI – každý účastník SŘ má zásadně právo, aby rozhodnutí správního orgánu prvního stupně (první instace) bylo přezkoumáno odvolacím dvouinstačním orgánem.
- ZÁSADA PÍSEMNOSTI A NEVEŘEJNOSTI – ústní je to správní jednání, kde to stanoví zákon nebo to považuje správní orgán za nutné, veřejné jednání se týká jen účastníků řízení, nikdo jiný (t,. ostatní veřejnost) se toho řízení nemůže účastnit.
- ZÁSADA ZÁKAZU ZNEUŽIŽTÍ SPRÁVNÍHO UVÁŽENÍ – správní orgán má zákonem stanovenou pravomoc jen k tomu účelu, k němuž mu byla svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.
- ZÁSADA CHORANY VEŘEJNÉHO ZÁJMU – správní orgán dbá na to, aby jeho rozhodnutí (jeho řízení věci) bylo v souladu s veřejným zájmem.
- ZÁSADA VÝKONU VEŘEJNÉ SPRÁVY JAKO VEŘEJNÉ SLUŽBY – veřejná správa je chápána jako služba veřejnosti.
- ZÁSADA RYCHLOSTI A HOSPODÁRNOSTI – jde o vyřizování věci bez zbytečných průtahů a odkladů.
- ZÁSADA SUBSIDIARITY ZÁSAHŮ DO SFÉRY ÚČASTNÍKŮ ŘÍZENÍ – do práv účastníků řízení lze zasahovat jen podle zákonem stanovených podmínek a v nezbytném rozsahu.

Subjekty

Státní orgány/ správní úřad

- Je státním orgánem, který vykonává veřejnou správu jménem státu, jsou jimi:
    - Orgány moci výkonné (vláda, ministerstvo)
    - Orgány územního samosprávného celku (obce a kraje)
    - Orgány zájmové nebo profesní samosprávy (advokátní, lékařská, agrární komora)
    - Smírčí orgány zřízené podle zvláštního zákona (arbitráž)

Státní orgány/správní úřad

- Má povahu organizační jednotky, tzn. že není právnickou osobou
- Má stanovenou působnost, tj oblast, ve které plní zákonem uložené úkoly
- Má stanovenou pravomoc, tj. rozsah činností a úkolů, které plní jménem státu

Účastnící řízení

Hlavní účastníci – žadatel a další dotčené osoby, na něž se vztahuje rozhodnutí o žádosti

- Dotčené osoby, jímž může rozhodnutí správního orgánu založit, změnit nebo zrušit právo nebo povinnost
- Osoby, o kterých to stanoví zákon – pokud jim má rozhodnutí správního orgánu založit, změnit nebo zrušit právo nebo povinnosti (např. vlastník věci)

Vedlejší účastníci – ostaní osoby (souse)

- Další dotčené osoby, tedy ty osoby, které mohou být rozhodnutím přímo dotčeny na jejich právech nebo povinnostech

Osoba, která se prohlásí za účastníka správního řízení – do doby, pokud se neprokáže opak

Subjekty

DOŽÁDANÝ ORGÁN

DOTČENÝ ORGÁN

Dožádaný orgán – dožádání je úkonem, který příslušný orgán bez obtíží či bez neúčelně vynaložených nákladů učinil sám. Obrátí se proto na dožádaný správní orgán formou usnesení, který provede úkon bez zbytečného odkladu, tj. ve lhůtě do 30 dnů ode dne doručení dožádání.

- Dožádaný orgán nemusí úkon provést, pokud by to bylo v rozporu s právními předpisy.
- Dožádání do ciziny se řídí zvláštními právními předpisy.

Dotčený orgán – jde o správní orgán či jiný orgán veřejné moci příslušný k vydání závazného stanoviska nebo vyjádření, které se stane podkladem pro rozhodnutí správního orgánu rozhodujícího ve věci

- Postavení dotčených orgánů mají obce a kraje, pokud se věc dotýká jejich samosprávy.
- Dotčené orgány poskytují správnímu orgánu, který vede řízení, všechny informace důležité pro řízení, není-li tak porušena povinnost podle zvláštního zákona (např. mlčenlivost)

Subjekty správního řízení

Správní orgány

- Přísluší jim rozhodovat
- Vždy je třeba řešit otázku, který správní orgán je příslušný k rozhodování a kdo je mimo navrhovatelů účastníkem správního řízení

Příslušnost může být:

- Věcná – určení zákonem, který orgán rozhoduje
- Funkční – určení, který orgán z útvaru věcně příslušného orgánu prování správní řízení
- Místní – dle trvalého pobytu, sídla, místa nemovitosti apod.

Účastníci správního řízení

- Účastníky správního řízení jsou ti, jichž se mají týkat účinky správního řízení

Účastníkem je:

- Ten o jehož právech, právem chráněných zájmech nebo povinnostech má být v řízení jednáno

- Ten jehož právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být rozhodnutím dotčeny
- Ten, kdo tvrdí, že může být rozhodnutím ve svých právech nebo povinnostech dotčen až do doby, než se prokáže opak
- Ten, komu postavení účastníka přiznává zvláštní právní předpis